

සුත්තන්තපිටකෙ

මජ්ඣිමනිකායො

මජ්ඣිමපණ්ණාසකො

2. හික්ඛු වග්ගො

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස

2.2.3 චූළමාලුඬිකා සුත්තං

එවං මෙ සුතං. එකං සමයං භගවා සාවස්ථීයං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො ආයස්මතො මාලුඬිකාසුත්තස්ස රහොගතස්ස පතිසල්ලිනස්ස එවං වෙනසො පරිවිතක්කො උදපාදි: යාති'මානි දිට්ඨිගතානි භගවතා අබ්බාකතානි යපිතානි පටික්ඛිත්තානි. සස්සතො ලොකො ඉතිපි, අසස්සතො ලොකො ඉතිපි, අන්තවා ලොකො ඉතිපි, අනන්තවා ලොකො ඉතිපි, තං ජීවං තං සරිරං ඉතිපි, අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරං ඉතිපි, හොති තථාගතො පරම්මරණා ඉතිපි, න හොති තථාගතො පරම්මරණා ඉතිපි, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරම්මරණා ඉතිපි, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණා ඉතිපි, තානි මෙ භගවා න බ්බාකරොති, යාති මෙ භගවා න බ්බාකරොති, තම්මෙ න රුච්චති, තම්මෙ න ඛමති. සො'හං භගවන්තං උපසඬ්ඨිකම්ඤා එතමඤ්ඤං පුච්ඡිස්සාමි. සචෙ මෙ භගවා බ්බාකරිස්සති: සස්සතො ලොකොති වා, අසස්සතො ලොකොති වා, අන්ත වා ලොකොති වා, අනන්ත වා ලොකොති වා, තං ජීවං තං සරිරන්ති වා, අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරන්ති වා, හොති තථාගතො පරම්මරණාති වා, න හොති තථාගතො පරම්මරණාති වා, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරම්මරණාති වා, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණාති වා, එවා'හං භගවති බ්බුම්චරියං චරිස්සාමි. නො චෙ මෙ භගවා බ්බාකරොති: සස්සතො ලොකොති වා, අසස්සතො ලොකොති වා -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණාති වා, එවාහං සික්ඛං පච්චක්ඛාය භීනායාවත්තිස්සාමිති.

අථ ඛො ආයස්මා මාලුඬිකාසුත්තො සායන්හසමයං පතිසල්ලානා වුට්ඨිතො යෙන භගවා තෙනුපසඬ්ඨිකම්. උපසඬ්ඨිකම්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්තො ඛො ආයස්මා මාලුඬිකාසුත්තො භගවන්තං එතදවොච:

ඉධ මයහං හන්තෙ, රහොගතස්ස පතිසල්ලිනස්ස එවං වෙනසො පරිවිතක්කො උදපාදි: යාති'මානි දිට්ඨිගතානි භගවතා අබ්බාකතානි යපිතානි පටික්ඛිත්තානි: සස්සතො ලොකො ඉතිපි, අසස්සතො ලොකො ඉතිපි -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණා ඉතිපි, තානි මෙ භගවා න බ්බාකරොති. යාති මෙ භගවා න බ්බාකරොති, තම්මෙ න රුච්චති, තම්මෙ න ඛමති. සොහං භගවන්තං උපසඬ්ඨිකම්ඤා එතමඤ්ඤං පුච්ඡිස්සාමි. සචෙ මෙ භගවා බ්බාකරිස්සති: සස්සතො ලොකොති වා, අසස්සතො ලොකොති වා -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණාති වා, එවාහං භගවති බ්බුම්චරියං චරිස්සාමි. නො චෙ මෙ භගවා බ්බාකරිස්සති: සස්සතො ලොකොති වා, අසස්සතො ලොකොති වා -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණාති වා, එවාහං සික්ඛං පච්චක්ඛාය භීනායාවත්තිස්සාමිති.

[8.154] සචෙ භගවා ජානාති, 'සස්සතො ලොකො'ති, සස්සතො ලොකොති මෙ භගවා බ්බාකරොතු. සචෙ භගවා ජානාති, 'අසස්සතො ලොකො'ති, අසස්සතො ලොකොති මෙ භගවා බ්බාකරොතු. නො චෙ භගවා ජානාති, 'සස්සතො ලොකොති වා අසස්සතො ලොකොති වා, අජානතො ඛො පන අපස්සතො එතදෙව උජුකං හොති යදිදං, 'න ජානාමි, න පස්සාමි'ති.

සචෙ භගවා ජානාති 'අන්තවා ලොකො'ති. අන්තවා ලොකොති මෙ භගවා බ්බාකරොතු. සචෙ භගවා ජානාති 'අනන්තවා ලොකො'ති. අනන්තවා ලොකොති මෙ භගවා බ්බාකරොතු. නො චෙ භගවා ජානාති 'අන්ත වා ලොකො'ති වා අනන්ත වා ලොකොති වා. අජානතො ඛො පන අපස්සතො එතදෙව උජුකං හොති යදිදං 'න ජානාමි න පස්සාමි'ති.

සවෙ හගවා ජානාති ‘තං ජීවං තං සරීර’න්ති. තං ජීවං තං සරීරන්ති මෙ හගවා බ්‍යාකරොතු. සවෙ හගවා ජානාති ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීර’න්ති. අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති මෙ හගවා බ්‍යාකරොතු. නො වෙ හගවා ජානාති ‘තං ජීවං තං සරීරන්ති වා අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීර’න්ති වා, අජානතො ඛො පන අපස්සතො එතදෙව උජුකං හොති යදිදං ‘න ජානාමි, න පස්සාමි’ති.

සවෙ හගවා ජානාති ‘හොති තථාගතො පරමිමරණා’ති. හොති තථාගතො පරමිමරණාති මෙ හගවා බ්‍යාකරොතු. සවෙ හගවා ජානාති ‘න හොති තථාගතො පරමිමරණා’ති. න හොති තථාගතො පරමිමරණාති මෙ හගවා බ්‍යාකරොතු. නො වෙ හගවා ජානාති හොති තථාගතො පරමිමරණාති වා න හොති තථාගතො පරමිමරණාති වා අජානතො ඛො පන අපස්සතො එතදෙව උජුකං හොති යදිදං ‘න ජානාමි න පස්සාමි’ති.

සවෙ හගවා ජානාති ‘හොති ව න ව හොති තථාගතො පරමිමරණා’ති. හොති ව න ව හොති තථාගතො පරමිමරණාති මෙ හගවා බ්‍යාකරොතු. සවෙ හගවා ජානාති ‘නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමිමරණා’ති. නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමිමරණාති මෙ හගවා බ්‍යාකරොතු. නො වෙ හගවා ජානාති හොති ව න ව හොති තථාගතො පරමිමරණාති වා, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමිමරණාති වා, අජානතො ඛො පන අපස්සතො එතදෙව උජුකං හොති, යදිදං න ජානාමි න පස්සාමි’ති.

කින්තු¹ තාහං මාලුඬිකාසුත්ත, එවං අවචං: එහි ඤං මාලුඬිකාසුත්ත මයි බ්‍රහ්මචරියං වර, අහන්තෙ බ්‍යාකරිස්සාමි: සස්සතො ලොකොති වා අසස්සතො ලොකොති වා -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමිමරණාති වාති. - නො හෙතං හන්තෙ. ඤං වා පන මං එවං අවච: අහං හන්තෙ හගචති බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමි, හගවා මෙ බ්‍යාකරිස්සති: සස්සතො ලොකොති වා අසස්සතො ලොකොති වා -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමිමරණාති වාති. නො හෙතං හන්තෙ.

[පි.156] ඉති කිර මාලුඬිකාසුත්ත, නෙවාහන්තං වදාමි: එහි ඤං මාලුඬිකාසුත්ත, මයි බ්‍රහ්මචරියං වර අහං තෙ බ්‍යාකරිස්සාමි: සස්සතො ලොකොති වා අසස්සතො ලොකොති වා -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමිමරණාති වාති. නපි කිර මං ඤං වදෙසි: අහං හන්තෙ හගචති බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමි හගවා මෙ බ්‍යාකරිස්සති: සස්සතො ලොකොති වා අසස්සතො ලොකොති වා -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමිමරණාති වාති. එවං සන්තෙ මොසපුරිස කො සන්තො කං පච්චාචික්ඛයි.

යො ඛො මාලුඬිකාසුත්ත, එවං වදෙය්‍ය: න තාවාහං හගචති බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමි, යාව මෙ හගවා න බ්‍යාකරිස්සති: සස්සතො ලොකොති වා අසස්සතො ලොකොති වා -පෙ- අන්තවා ලොකොති වා -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමිමරණාති වාති. අබ්‍යාකතමෙව තං මාලුඬිකාසුත්ත තථාගතෙන අස්ස. අථ සො පුග්ගලො කාලංකරෙය්‍ය. සෙය්‍යථාපි මාලුඬිකාසුත්ත පුරිසො සල්ලෙන විද්ධො අස්ස සච්ඡෙත ගාල්හපලෙපනෙන. තස්ස මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොභිතා භිසක්කං සල්ලකත්තං උපට්ඨපෙය්‍යං, සො එවං වදෙය්‍ය: න තාවාහං ඉමං සල්ලං ආහරිස්සාමි, යාව න තං පුරිසං ජානාමි, යෙනම්හි විද්ධො: ඛන්තියො වා බ්‍රාහ්මණො වා වෙස්සො වා සුද්දොවාති.

සො එවං වදෙය්‍ය: න තාවාහං ඉමං සල්ලං ආහරිස්සාමි. යාව න තං පුරිසං ජානාමි, යෙනම්හි විද්ධො: එවංනාමො එවංගොත්තො ඉතිවාති.

සො එවං වදෙය්‍ය: න තාවාහං ඉමං සල්ලං ආහරිස්සාමි. යාව න තං පුරිසං ජානාමි, යෙනම්හි විද්ධො දීසො වා රස්සො වා මජ්ඣිමො වාති.

සො එවං වදෙය්‍ය: න තාවාහං ඉමං සල්ලං ආහරිස්සාමි. යාව න තං පුරිසං ජානාමි, යෙනම්හි විද්ධො: කාලො වා සාමො වා මඬ්ඨුරච්ඡවි වාති.

¹ කින්තු කො - ස්‍යා.

සො එවං වදෙය්‍යා: න තාවාහං ඉමං සල්ලං ආහරිස්සාමි. යාව න තං පුරිසං ජානාමි, යෙනම්හි විද්ධො: අසුකස්මිං ගාමෙ වා නිගමෙ වා නගරෙ වානි.

සො එවං වදෙය්‍යා: න තාවාහං ඉමං සල්ලං ආහරිස්සාමි. යාව න තං ධනුං ජානාමි, යෙනම්හි විද්ධො: යදි වා වාපො යදි වා කොදණ්ඩොති.

සො එවං වදෙය්‍යා: න තාවාහං ඉමං සල්ලං ආහරිස්සාමි. යාව න තං ජියං ජානාමි, යායම්හි විද්ධො, යදි වා අක්කස්ස යදි වා සණ්ඨස්ස¹ යදි වා නභාරුස්ස යදි වා මරුවාය යදි වා බිරපණ්ණිකොති.

[පි.158] සො එවං වදෙය්‍යා: න තාවාහං ඉමං සල්ලං ආහරිස්සාමි. යාව න තං කණ්ඩං ජානාමි. යෙනම්හි විද්ධො: යදි වා කච්ඡං යදි වා රොපිමන්ති:

සො එවං වදෙය්‍යා: න තාවාහං ඉමං සල්ලං ආහරිස්සාමි. යාව න තං කණ්ඩං ජානාමි යෙනම්හි විද්ධො: යස්ස පත්තෙහි වාජිතං, යදි වා ගිජ්ඣස්ස යදි වා කඬ්ඝස්ස යදි වා කුලලස්ස යදි වා මොරස්ස යදි වා සිථිලහණ්ණොති.

සො එවං වදෙය්‍යා: න තාවාහං ඉමං සල්ලං ආහරිස්සාමි. යාව න තං කණ්ඩං ජානාමි. යෙනම්හි විද්ධො: යස්ස නභාරුනා² පරික්ඛිත්තං, යදි වා ගවස්ස යදි වා මහිසස්ස³ යදි වා රොරුවස්ස. යදි වා සෙම්භාරස්සාති.

සො එවං වදෙය්‍යා: න තාවාහං ඉමං සල්ලං ආහරිස්සාමි. යාව න තං සල්ලං ජානාමි. යෙනම්හි විද්ධො: යදි වා සල්ලං යදි වා බුරුප්පං යදි වා වෙකණ්ඩං යදි වා නාරාවං යදි වා වච්ඡදන්තං යදි වා කරවිරපත්තන්ති. අඤ්ඤාතමෙව තං මාලුඬ්ඤාපුත්ත තෙන පුරිසෙන අස්ස. අථ සො පුරිසො කාලං කරෙය්‍ය.

එවමෙව ඛො මාලුඬ්ඤාපුත්ත, යො එවං වදෙය්‍යා: න තාවාහං භගවති බුහ්මවරියං වරිස්සාමි, යාව මෙ භගවා න බ්‍යාකරිස්සති: සස්සතො ලොකොති වා අසස්සතො ලොකොති වා -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණාති වානි. අබ්‍යාකතමෙව තං මාලුඬ්ඤාපුත්ත, තථාගතෙන අස්ස. අථ සො පුග්ගලො කාලං කරෙය්‍ය.

සස්සතො ලොකොති වා මාලුඬ්ඤාපුත්ත, දිට්ඨියා සති බුහ්මවරියවාසො අභවිස්සාති. එවං නො. අසස්සතො ලොකොති මාලුඬ්ඤාපුත්ත, දිට්ඨියා සති බුහ්මවරියවාසො අභවිස්සාති, එවම්පි නො. සස්සතො ලොකොති මාලුඬ්ඤාපුත්ත, දිට්ඨියා සති අසස්සතො ලොකොති වා දිට්ඨියා සති අතොව ජාති, අතී ජරා, අතී මරණං, සන්ති සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා යෙසාහං දිට්ඨෙව ධම්මෙ නිසාතං පඤ්ඤාපෙමි.

අන්තවා ලොකොති මාලුඬ්ඤාපුත්ත, දිට්ඨියා සති බුහ්මවරියවාසො අභවිස්සාති. එවං නො. අන්තවා ලොකොති මාලුඬ්ඤාපුත්ත, දිට්ඨියා සති බුහ්මවරියවාසො අභවිස්සාති. එවම්පි නො. අන්තවා ලොකොති මාලුඬ්ඤාපුත්ත, දිට්ඨියා සති අන්තවා ලොකොති වා දිට්ඨියා සති අතොව ජාති, අතී ජරා, අතී මරණං, සන්ති සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා යෙසා'හං දිට්ඨෙව ධම්මෙ නිසාතං පඤ්ඤාපෙමි.

[පි.160] තං ජීවං තං සරිරන්ති මාලුඬ්ඤාපුත්ත, දිට්ඨියා සති බුහ්මවරියවාසො අභවිස්සාති. එවං නො. අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරන්ති මාලුඬ්ඤාපුත්ත, දිට්ඨියා සති බුහ්මවරියවාසො අභවිස්සාති. එවම්පි නො. තං ජීවං තං සරිරන්ති මාලුඬ්ඤාපුත්ත, දිට්ඨියා සති අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරන්ති වා දිට්ඨියා සති අතොව ජාති, අතී ජරා, අතී මරණං, සන්ති සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා යෙසාහං දිට්ඨෙව ධම්මෙ නිසාතං පඤ්ඤාපෙමි.

හොති තථාගතො පරම්මරණාති මාලුඬ්ඤාපුත්ත, දිට්ඨියා සති බුහ්මවරියවාසො අභවිස්සාති. එවං නො. න හොති තථාගතො පරම්මරණාති මාලුඬ්ඤාපුත්ත, දිට්ඨියා සති බුහ්මවරියවාසො

¹ සණ්ඨස්ස - මජ්ඣං.

² නභාරුනා - මජ්ඣං.

³ මහිසස්ස - මජ්ඣං.

අභවිස්සාති. එවම්පි නො. හොති තථාගතො පරම්මරණාති මාලුඛකාපුත්ත, දිට්ඨියා සති. න හොති තථාගතො පරම්මරණාති වා දිට්ඨියා සති අකෙච ජාති අකී ජරා, අකී මරණං, සන්ති සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සපායාසා. යෙසා'හං දිට්ඨෙව ධම්මෙ නිසාතං පඤ්ඤාපෙම්.

හොති ව න ව හොති තථාගතො පරම්මරණාති මාලුඛකාපුත්ත, දිට්ඨියා සති බ්‍රහ්මවරියවාසො අභවිස්සාති. එවං නො. නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණාති මාලුඛකාපුත්ත, දිට්ඨියා සති බ්‍රහ්මවරියවාසො අභවිස්සාති. එවම්පි නො. හොති ව න ව හොති තථාගතො පරම්මරණාති මාලුඛකාපුත්ත, දිට්ඨියා සති නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණාති වා දිට්ඨියා සති අකෙච ජාති, අකී ජරා, අකී මරණං, සන්ති සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සපායාසා. යෙසා'හං දිට්ඨෙව ධම්මෙ නිසාතං පඤ්ඤාපෙම්.

තස්මාතිහ මාලුඛකාපුත්ත, අබ්‍යාකතඤ්ච මෙ අබ්‍යාකතතො ධාරෙථ. බ්‍යාකතඤ්ච මෙ බ්‍යාකතතො ධාරෙථ. කිඤ්ච මාලුඛකාපුත්ත, මයා අබ්‍යාකතං: සස්සතො ලොකොති මාලුඛකාපුත්ත, මයා අබ්‍යාකතං: අසස්සතො ලොකොති මයා අබ්‍යාකතං, අන්තවා ලොකොති මයා අබ්‍යාකතං, අන්තවා ලොකොති මයා අබ්‍යාකතං, තං ජීවං තං සරිරන්ති මයා අබ්‍යාකතං, අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරන්ති මයා අබ්‍යාකතං, හොති තථාගතො පරම්මරණාති මයා අබ්‍යාකතං, න හොති තථාගතො පරම්මරණාති මයා අබ්‍යාකතං, හොති ව න ව හොති තථාගතො පරම්මරණාති මයා අබ්‍යාකතං, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණාති මයා අබ්‍යාකතං කස්මා චෙතං මාලුඛකාපුත්ත මයා අබ්‍යාකතං: න හෙතං මාලුඛකාපුත්ත, අක්ඛංගිතං, නාදිබ්‍රහ්මවරියකං, නෙතං¹ නිබ්බදාය. න විරාගාය න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්බොධාය න නිබ්බානාය සංවත්තති. තස්මා තං මයා අබ්‍යාකතං.

[පි.162] කිඤ්ච මාලුඛකාපුත්ත, මයා බ්‍යාකතං: ඉදං දුක්ඛන්ති මාලුඛකාපුත්ත, මයා බ්‍යාකතං, අයං දුක්ඛසමුදයොති මයා බ්‍යාකතං, අයං දුක්ඛනිරොධොති මයා බ්‍යාකතං, අයං දුක්ඛනිරොධගාමීනීපටිපදාති මයා බ්‍යාකතං. කස්මා චෙතං මාලුඛකාපුත්ත, මයා බ්‍යාකතං: එතඤ්ඤි මාලුඛකාපුත්ත, අක්ඛංගිතං, එතං ආදිබ්‍රහ්මවරියකං එතං නිබ්බදාය විරාගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති. තස්මා තං මයා බ්‍යාකතං. තස්මාතිහ මාලුඛකාපුත්ත, අබ්‍යාකතඤ්ච මෙ අබ්‍යාකතතො ධාරෙථ. බ්‍යාකතඤ්ච මෙ බ්‍යාකතතො ධාරෙථාති.

ඉදමචොව භගවා. අත්තමනො ආයස්මා මාලුඛකාපුත්තො භගවතො භාසිතං අභිනාජ්ඣති.

වුළුමාලුඛකාපුත්තං තතියං.

යන්තරාපිනො: ධම්මගිරි

සොධාපිනො: එච්. ඒ. අමරතුංග මහාසයෙන

¹ න නිබ්බදාය - PTS මජ්ඣ.